

HELSE- OG OPPVEKSTFAG

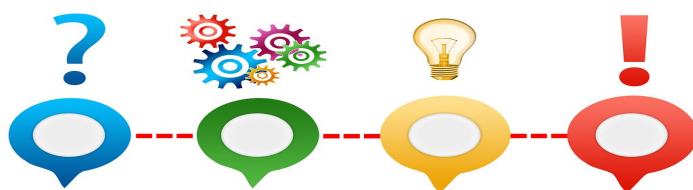
ARBEIDSHEFTE I FAGET
UTDANNINGSVALG

Heftet er laget til inspirasjon for bruk i faget utdanningsvalg i ungdomsskolen.
Laget av fagpersoner som arbeider med helse- og oppvekstfag.

KORT INTRO AV ARBEIDSHEFTET

Dette arbeidshefte skal være til hjelp for å sikre at dere elever får et godt utbytte av opplæringen i faget utdanningsvalg, og av karrieredagene og hospiteringen på videregående skole (VGS). Det kan også gi dere et bedre kunnskapsgrunnlag for valg av ønsket studieretning og yrkeskarriere. Spesielt knyttet til helse- og oppvekstfagene.

Karrieredager og hospitering på de ulike videregående skolene, og kanskje besøk til eller av bedrifter/ opplæringskontor er et lokalt supplement i til vilbli.no, utdanning.no og andre ressurser i faget utdanningsvalg.

VIKTIGE ORD knyttet til videregående opplæring

Det er viktig at elevene blir kjent med følgende ord/begreper før de deltar på hospitering- eller karrieredagene. De kan også hjelpe elevene med å bedre forstå informasjonen på ulike nettsider om videregående opplæring.

Fellesfag

Fellesfag er obligatoriske fag som alle må ha innenfor valgt utdanningsprogram. Fellesfag er; norsk, engelsk, matematikk, naturfag, samfunnsfag og kroppsøving.

Programfag

Programfag er spesielle fag for det utdanningsprogrammet du velger. På yrkesfag er programfag de fagene som omhandler teori og praksis knyttet til yrkesvalget. På studieforbereende er programfag de fagene du kan fordype deg i.

Studiekompetanse

Studiekompetanse oppnår du etter å ha bestått et studieforbereende utdanningsprogram eller tatt et år med påbygg etter et vg2-yrkesfaglig utdanningsprogram. Studiekompetanse må du ha for å søke høyere utdanning både i Norge og i utlandet.

Lærling

På yrkesfaglig utdanningsprogram er hovedmodellen at du får opplæring i to år på skole og to år ut i bedrift. Når du får opplæring ut i bedrift er du lærling. For å bli lærling må du signere en lærekontrakt med en bedrift.

Sluttkompetanse

Får du når du har fått fagbrev/svennebrev innenfor et yrkesfaglig utdanningsprogram. Generell studiekompetanse er sluttkompetansen innenfor studieforbereende utdanningsprogram.

BESKRIVELSE AV PROGRAMOMRÅDET HELSE- OG OPPVEKSTFAG (HO)

Helse- og oppvekstfag er et spennende utdanningsvalg for deg som ønsker å jobbe i et sosialt yrke med mennesker i ulike livsfaser. Du kan jobbe med barn, ungdom, voksne, eldre og mennesker med ulike funksjonsnedsettelse.

HO er et utdanningsprogram som gir deg mange yrkesmuligheter, og muligheter for videre utdanning om du ønsker det! (se info side 5-7).

Et fellestrekk for yrkene innen bransjen, er at du møter ulike mennesker som har behov for støtte, veiledning, hjelp og omsorg.

For at du skal lære et yrke, og bli kjent med de ulike yrkesveiene på HO, er en del av opplæringen i skolen å være ut i praksis ut i ulike bedrifter. Nyttige erfaringer å ta med deg videre i ditt yrkesvalg og lærlingetiden!

Etter 2 år på skole og 2 år som lærling blir du fagarbeider. Som fagarbeider innen HO er du blant annet kvalifisert til å jobbe med mennesker. Og en av dine viktigste arbeidsoppgaver vil være å bistå mennesker som trenger din hjelp, støtte og veiledning. Noen utdanningsprogram på HO har 3 år med skole og ikke læretid.

Viktige egenskaper for en fagarbeider i HO- bransjen er at du:

- Er glad i og interessert i mennesker
- Er omsorgsfull og har evne til å se andre
- Er god til å kommunisere - både muntlig og skriftlig
- Er god til å samarbeide og til å jobbe selvstendig
- Har gode holdninger og er til å stole på
- Må kunne ta initiativ og vise engasjement

Opplæring i videregående skole

Alle som søker helse- og oppvekstfag går første året på Vg1- HO. På videregående, innenfor helse og oppvekstfag, vil du få både fellesfag og programfag.

Her vil du møte engasjerte og dyktige lærere. Ofte har programfaglærerne erfaring fra yrket selv og i fellesfagene yrkesretter lærerne teorien slik at det blir lettere å koble fellesfagene opp mot de yrkene som du kan utdanne deg til på HO.

Dette er hva du kan forvente av fagtimer på Vg1- HO:

Fellesfagene er:

- Engelsk 5 timer pr. uke
- Naturfag 2 timer pr. uke
- Matematikk 3 timer pr. uke
- Kroppsøving 2 timer pr. uke

Programfag på helse- og oppvekst er:

- Kommunikasjon og samhandling 5 timer pr. uke
- Yrkesliv 5 timer pr. uke
- Helsefremmende arbeid 7 timer pr. uke
- Yrkesfaglig fordypning (utplassering i bedrift)

I programfagene på HO vil du blant annet lære om:

- Helsefremmende arbeid
- Livsstilsykdommer
- Førstehjelp
- Ulike arbeidsoppgaver innen bransjen
- Barn og unges utvikling
- Kost, ernæring og hygiene
- Kommunikasjon og sosial kompetanse

Vg-2 løp du kan velge etter Vg1- helse- og oppvekstfag:

- Aktivitør
- Ambulansearbeider
- Apotektekniker
- Barne- og ungdomsarbeider
- Fotterapeut
- Helsefagarbeider
- Helsesekretær
- Hudpleier
- Ortopeditekniker
- Portør
- Tannhelsesekretær

Læreplass (opplærling i bedrift)

LÆREPLASSER

Det er et stort behov for fagarbeidere innenfor flere yrker på HO. Jobbutsiktene er derfor gode!

De fleste læreplasser i helse- og oppvekststyrkene (HO) finnes innen offentlig sektor. Opplæringskontor og andre bedrifter samarbeider godt med de ulike skolene i Trondheimsregionen for at overgangen mellom elev og lærling skal bli god.

Følg linken så finner du en oversikt over opplæringskontor og lærebedrifter i [Trøndelag](#).

Som lærling vil du få en veileder, og et helt kollegateam, som vil hjelpe deg med å bli klar til fagprøven. Og som lærling ut i bedrift vil du få lønn de to siste årene av din utdanning.

Mange muligheter til videreutdanning etter å ha tatt fagbrevet:

- En [fagskoleutdanning](#) er en kort og yrkesrettet videreutdanning som er beregnet på de som har gått yrkesfag og som har bestått fagprøven
- Du kan ta [Vg3 påbygging](#) til generell studiekompetanse – etter bestått fagprøve / oppnådd yrkeskompetanse. Da har du mulighet til å ta høyere utdanning ved høyskole eller universitet.
- Du kan også søke [Y-veien](#) for opptak til høyere utdanning Y-veien (yrkesfaglig vei) er beregnet på deg som har relevant yrkeskompetanse, fagbrev eller svennebrev fra VGS.

Forarbeid til

karrieredager, hospitering, og etterhvert søking til VGS:

Som ungdomsskoleelev har du mange ulike studieprogram du kan velge iblant. Og kanskje er det vanskelig å bestemme seg allerede nå hva du ønsker å jobbe med som voksen.

Det kan derfor være lurt å bruke litt tid på finne ut hva som virker som en spennende utdanningsvei for nettopp DEG!

Tips til hvordan du : Oversikten på de to neste sidene viser hvilke utdannings- og yrkesvalg du har etter å ha gjennomført vg1 HO.

- Les over hvilke arbeidsplasser, arbeidsoppgaver og utdanningsløp de ulike yrkene har.
- Sett et kryss, eller noter ned yrker du finner spennende og vil lære mer om.
- Logg deg gjerne inn på lenkene i venstre kolonne, her får du mer informasjon om de ulike yrkene og skolene som tilbyr utdanningen.

Din lærer eller karriereveileder på skolen kan også hjelpe deg med å finne ut hvilke karrieremuligheter du har innenfor helse- og oppvekstyrkene.

Yrker innenfor Helse- og oppvekst

Du kan bli:	Mulige arbeidssteder	Sentrale arbeidsoppgaver	Utdanningsløp
Aktivitør www.velgetyrke.no Utdanning.no NDLA Vilbli.no	Helse- og velferdssenter Sykehus Vekst bedrifter	Tilrettelegge aktiviteter individuelt og i grupper Kommunisere og veilede. Planlegge, tilrettelegge, lede og gjennomføre, vurdere og dokumentere aktiviteter	2 år skole og 2 år ut i bedrift (lærling) Skoler som har tilbudet: Thora Storm vgs
Ambulansearbeider Film Vilbli.no	Ambulansetjenesten	Utrykning, transport av pasienter, utøve førstehjelp/akutthjelp.	2 år skole og 2 år ut i bedrift (lærling) Skoler som har tilbudet: Lukas vgs. Olav Duun vgs
Apotektekniker Vilbli.no Film (NDLA)	Apotek Sykehusapotek Legemiddelfirma	Veilede kunder i selvalget om legemidler og andre apotekvarer. Utlevere reseptbelagte legemidler i samarbeid med farmasøyt.	3 år i skole Skoler som har tilbudet: Thora Storm vgs
Barne- og ungdomsarbeider Utdanning.no Vilbli.no (om faget) Vilbli.no (skole og lærebedrifter)	Barnehager SFO Skoler Ungdomsklubber Fritidssentre	Planlegge, lede og gjennomføre aktiviteter for barn og unge fra 0-18 år. Legge til rette for lek, fysisk aktivitet, sang, musikk, forming, litteratur og drama.	2 år skole og 2 år ut i bedrift (lærling) Skoler som har tilbudet: Byåsen vgs. KVT Strinda vgs. Heimdal vgs.
Fotterapeut Film (NDLA)	Helse- og velferdssenter Spa-klinikker Starte egen bedrift	Behandle og forebygge problemer relatert til føtter, skoanalyse med mere.	3 år i skole Tilbud i andre fylker

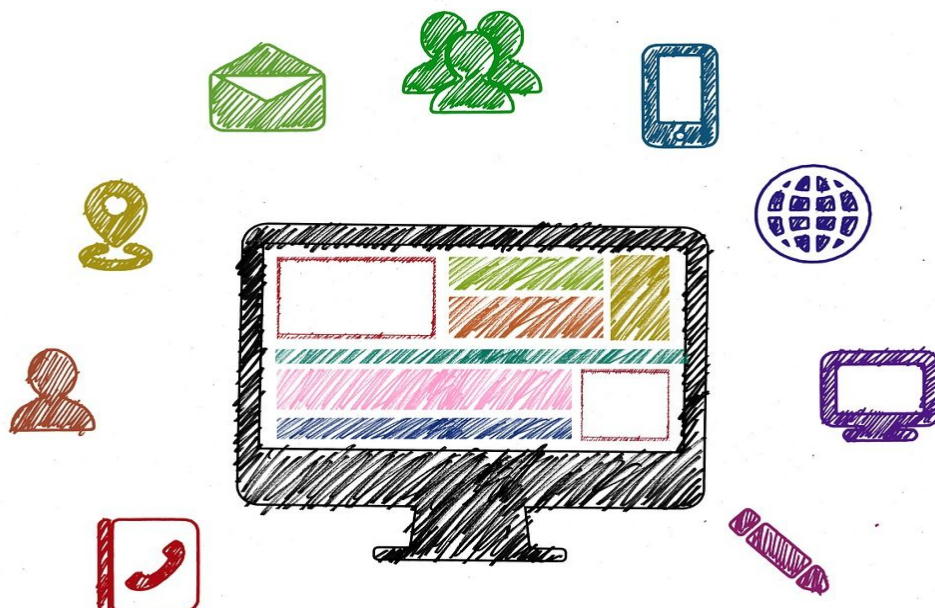
Helsefagarbeider Film (NDLA) Vilbli.no (om faget) Utdanning.no Vilbli.no (skoler og lærebedrifter)	Helse- og velferdssenter Sykehus Botiltak for utviklingshemmede Hjemmebaserte tjenester	Utøvelse av faglig forsvarlig helsehjelp med brukeren i sentrum. Observasjon, rapportering, hygieniske, ernæringsmessige og ergonomiske prinsipper. Arbeide med planlegging, deltakelse i det totale behandlingsopplegget.	2 år skole og 2 år ut i bedrift (lærling) Skoler som har tilbudet: Byåsen vgs. KVT Strinda vgs. Heimdal vgs
Helsesekretær Utdanning.no Vilbli.no	Legekontor Bedriftshelsetjenester Sykehus Ulike helsesentre	Sentralbord- og skranke-tjeneste, administrative, arbeidsoppgaver, laboratoriearbeid, assistere legen.	3 år i skole Skoler som har tilbudet: Thora Storm vgs
Hudpleier vilbli.no	Spaklinikker Hudpleiesalonger Parfymerier Starte egen bedrift	Hud- og kroppspleie, spesialbehandling av ansikt og kropp, makeup, fargeanalyse, apparat- og produktkunnskap.	3 år i skole Skoler som har tilbudet: Malvik vgs
Ortopeditekniker NDLA (film) Utdanning.no	Sykehus Ortopedverksted	Lage, vedlikeholde og reparere ortopediske hjelpemidler.	2 år skole og 2 år ut i bedrift (lærling) Tilbud i andre fylker
Portør Vilbli.no Utdanning.no	Sykehus	Transportere og forflytte pasienter, prøver, medisin og utstyr på en trygg og sikker måte, samarbeide med alle yrkesgruppene på arbeidsplassen	2 år skole og 2 år ut i bedrift (lærling)
Tannhelsesekretær Utdanning.no Vilbli.no	Tannlegekontor Sykehus	Forebyggende tannhelsearbeid, assistere tannlegen i alle behandlingssituasjoner. Utføre røntgen arbeid og enkelt laboratoriearbeid.	3 år i skole Skoler som har tilbudet: Thora Storm vgs

Få mer kunnskap om HO-yrkene

Du kan hente mer informasjon om Helse- og oppvekstyrkene fra bl.a fra lærere, brosjyrer, karrieredagene, ulike sosiale medier (Facebook, snap) eller nettsider (Trondelagfylke.no, www.vilbli.no)

Spørsmål å undersøke

- 1) Skriv ned de videregående skolene i Trondheimsområdet som har utdanning innenfor Helse- og oppvekstfag
- 2) Nevn minst 5 yrker med utgangspunkt i Helse- og oppvekstfag
- 3) Fortell eller noter ned kort hvilke egenskaper som er gode å ha om du velger en utdanning innenfor Helse – og oppvekst fagene
- 4) Velg deg to yrker fra programområdet HO som du fordyper deg i.
 - a. Hva består arbeidet i?
 - b. Er det fysiske forutsetninger som kreves for å jobbe i disse yrkene?
 - c. Hvordan er mulighetene til å få læreplass og senere arbeid?
 - d. Hvilke arbeidsgivere kan du velge for å nå fram til yrkene du har valgt?
 - e. Er det mulig å bygge på utdannelsen etter fag/svennebrev?
 - f. Hvilke jobber kan man få?
- 5) Hva er et opplæringskontor?
- 6) Finnes det opplæringskontor i Trondheim eller Trøndelag som tar imot lærlinger innenfor HO-yrkene, - nevn minst 2 av dem?

Lykke til med ditt utdanningsvalg!

